SAUGOS DUOMENŲ LAPAS

1 skirsnis. MEDŽIAGOS/MIŠINIO IR BENDROVĖS/ĮMONĖS IDENTIFIKAVIMAS

1.1. Produkto identifikatorius

Produkto pavadinimas: **Acrylex PUR 2445**

Produkto klasė: dažai

1.2. Medžiagos ar mišinio nustatyti naudojimo būdai ir nerekomenduojami naudojimo būdai

Nustatyti naudojimo būdai:
Dviejų komponentų akrilinės dervos emalis su poliuretaniniu kietikliu naudojamas vidaus ir išorės darbams. Naudojamas ant įvairių metalinių ir cinkuotų paviršių, detalių ir konstrukcijų. Naudojimo aprašų sistema pateikiama 16.2. skirsnyje.

Nerekomenduojami naudojimo būdai:
Nerekomenduojama naudoti ne pagal išdėstytus naudojimo būdus ir paskirtį.

1.3. Išsami informacija apie saugos duomenų lapo teikėją

Gamintojas:
A. Vinclovo TŪB „Akrileksas“
Piliakalnio g. 17, LT-06229,Vilnius,
Lietuva
Tel.: 8 5 2307956, 8 5 2307038
El. paštas: akrileksas@statyba.lt

Už saugos duomenų lapą atsakingo asmens elektroninio pašto adresas:
akrileksas@statyba.lt

1.4. Pagalbos telefono numeris:

Lietuvos apsinuodijimų kontrolės ir informacijos biuras visą parą: +370 5 236 20 52, +370 687 53378
El. paštas: info@tox.lt
Interneto svetainė: www.tox.lt
Bendrasis pagalbos telefonas: 112

2 skirsnis. GALIMI PAVOJAI

2.1. Medžiagos ar mišinio klasifikavimas pagal Reglamentą (EB) 1272/2008:

Degūs skysčiai ir garai, 3 kat. H226 Degūs skystis ir garai
Odos dirginimas, 2 kat. H315 Dirgina odą;
Odos jautrinimas, 1 kat. H317 Gali sukelti alerginę odos reakciją
Akių pažeidimas, 1 kat. H318 Smarkiai pažeidžia akis
Kvėpavimo takų jautrinimas, 1 kat. H334 Įkvėpus gali sukelti alerginę reakciją, astmos simptomus arba apsunkinti kvėpavimą
STOT (SE), 3 kat. H335 Gali dirginti kvėpavimo takus
STOT (SE), 3 kat. H336 Gali sukelti mieguistumą arba galvos svaigimą

2.2. Ženklinimo elementai

Ženklinimas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008:

Pavojaus piktogramos: GHS02 GHS05 GHS08
Signalinis žodis: Pavojus

Atsargumo frazės:
P101 Jei reikalinga gydytojo konsultacija, su savimi turėkite produkto talpyklą arba jo etiketę;
P102 Laikyti vaikams neprieinamoje vietoje;
P103 Prieš naudojimą perskaityti etiketę;
P210 Laikyti atokiau nuo šilumos šaltinių/žiežirbų/atviros liepsnos/karštų paviršių. – Nerūkyti;
P233 Talpyklą laikyti sandariai uždarytą;
P240 Įžeminti/įtvirtinti talpyklą ir priėmimo įrangą.
P241 Naudoti sprogimui atsparią elektros/vėdinimo/apšvietimo įrangą.
P242 Naudoti tik kibirkščių nekeliančius įrankius.
P243 Imtis atsargumo priemonių statinei iškrovai išvengti.
P261 Stengtis neįkvėpti dulkių/dūmų/dujų/rūko/garų/aerozolio.
P270 Naudojant šį produktą, nevalgyti, negerti ir nerūkyti;
P271 Naudoti tik lauke arba gerai vėdinamoje patalpoje.
P272 Užterštų darbo drabužių negalima išnešti iš darbo vietos.
P280 Mūvėti apsaugines pirštines/dėvėti apsauginius drabužius/naudoti akių (veido) apsaugos priemones.
P285 Esant nepakankamam vėdinimui, naudoti kvėpavimo takų apsaugos priemones.
P309+P310 Esant sąlyčiui arba blogai pasijutus: Nedelsiant skambinti į APSINUODIJIMŲ KONTROLĖS IR INFORMACIJOS BIURĄ arba kreiptis į gydytoją.
P362 Nusivilkti užterštus drabužius ir išskalbti prieš vėl juos apsivelkant.
P303+P361+P353 PATEKUS ANT ODOS (arba plaukų): Nedelsiant nuvilkti/pašalinti visus užterštus drabužius. Odą nuplauti vandeniu/čiurkšle.
P304+P340 ĮKVĖPUS: Išnešti nukentėjusįjį į gryną orą; jam būtina ramybė ir padėtis, leidžianti laisvai kvėpuoti.
P305+P351+P338 PATEKUS Į AKIS: Kelias minutes atsargiai plauti vandeniu. Išimti kontaktinius lęšius, jeigu jie yra, ir jeigu lengvai galima tai padaryti. Toliau plauti akis.
P333+P313 Jeigu sudirginama oda arba ją išberia: kreiptis į gydytoją.
P342+P311 Jeigu pasireiškia respiraciniai simptomai: skambinti į APSINUODIJIMŲ KONTROLĖS IR INFORMACIJOS BIURĄ arba kreiptis į gydytoją.
P403+P233 Laikyti gerai vėdinamoje vietoje. Talpyklą laikyti sandariai uždarytą.
P501 Turinį/talpyklą išmesti laikantis teisės aktais nustatytų reikalavimų.

Papildoma informacija:
EUH401 Siekiant išvengti žmonių sveikatai ir aplinkai keliamos rizikos, būtina vykdyti naudojimo instrukcijos nurodymus.
EUH066 Pakartotinis poveikis gali sukelti odos džiūvimą arba skilinėjimą

2.3. Kiti pavojai
PBT ir vPvB vertinimo rezultatai:
PBT: netaikoma;
vPvB: netaikoma.

Tirpiklių garai su oru gali sudaryti sprogstamą mišinį. Gali užsidegti nuo kibirkščių, atviros ugnies ir įkaitusių paviršių. Esant aukštai garų koncentracijai, svaigsta galva, gali atsirasti centrinės nervų sistemos sutrikimų. Gali būti kenksmingas aplinkai, vandens ekosistemoms.

LOJ: ES leidžiamas ribinis kiekis produkte (pogr. A/c) 500 g/l. Didžiausias LOJ kiekis paruoštame naudoti produkte - ≤ 500 g/l.

3 skirsnis. SUDĖTIS IR INFORMACIJA APIE SUDEDAMĄSIAS DALIS

3.2. Mišiniai
Produktas yra cheminis mišinys

CAS Nr.	**EC Nr.**	**Cheminė medžiaga**	**Klasifikacija pagal reglamentą EB Nr.1272/2008**	**Masės/ tūrio dalis proc.**
1330-20-7		Ksilenas	Ūmus toks. 4 kat. H312 Ūmus toks. 4 kat. H332 Odos dirg. 2 kat. H315 Degus skystis 3. kat. H226	10-20
100-41-4	202-849-4	Etilbenzenas	Ūmus toks. 4 kat. H332 Degus skystis 2. kat. H226	2-5
123-86-4	204-651-1	n-Butil acetatas	Degus skystis 3 kat. H226 STOT 3 kat. H336	6-10
141-32-2		n-Butil akrilatas	Degus skystis 3 kat. H226 STOT 3 kat. H335 Odos dirg. 2 kat. H315 Odos jautr. 1 kat. H317 Akių dirg. 2 kat. H319	<1
818-61-1		2-Hidroksietil akrilatas	Ūmus toks. 3 kat. H311 Odos ėsdin. 1B kat. H314 Ūmus toks. vandens aplinkai 1 kat. H400	<0,1
78-83-1	201-148-0	2- Metilpropan-1-olis	Degus skystis 3 kat. H226 Odos dirg. 2 kat. H315 Akių pažeid. 1 kat. H318; STOT H335; STOT H336;	1-3
64742-95-6	265-199-0	Solventnafta, lengvoji aromatinė	Aspiracijos pav. 1 kat. H304;	<1
108-83-8	203-620-1	2,6-Dimetilheptan-4-onas	Degus skystis 3 kat. H226; STOT 3 kat. H335	<0,1
108-88-3	203-625-9	Toluenas	Degus skystis 2 kat. H225 Aspiracijos pav. 1 kat. H304 Odos dirg. 2 kat. H315 STOT 3 kat. H336; STOT 2 kat. H373 Toks. Repr. 2 kat. H361d;	<1
71-36-3	200-751-6	n-Butanolis	Degus skystis 3 kat. H226 Ūmus toks. 4 kat. H302 Odos dirg. 2 kat. H315 Akių pažeid. 1 kat. H318 STOT 3 kat. H335; STOT 3 kat. H336;	<1
64-17-5	200-578-6	Etanolis	Degus skystis 2 kat. H225	<1
67-64-1	200-662-2	Acetonas	Degus skystis 2 kat. H225 Akių dirg. 2 kat. H319 STOT 3 kat. H336	<1
13463-67-7	236-675-5	Titano dioksidas	Neklasifikuojama	12-20
919-30-2	213-048-4	3-Aminopropil trietoksisilanas	Ūmus toks. 4 kat. H302 Odos ėsdin. 1B kat. H314	<1
61791-26-2	500-153-8	Alkilaminai, lajaus, etoksilinti	Ūmus toks. 4 kat. H302 Odos dirg. 2 kat. H315 Akių dirg. 2 kat. H319 Lėtinis toks. vandens aplinkai 1 kat. H410	<1

28182-81-2		Heksametilen-1,6-diizocianato polimeras	Ūmus toks. 4 kat. H332 Odos jautr. 1 kat. H317 STOT 3 kat. H335	5-8
822-06-0	212-485-8	Heksametileno-1,6-diizocianatas	Odos dirg. 2 kat. H315 Odos jautr. 1 kat. H317 Akių dirg. 2 kat. H319 Ūmus toks. 3 kat. H331 Kvėp. takų jautr. 1 kat. H334 STOT 3 kat. H335	<1
4035-89-6	223-718-8	1,3,5-Tri(6-izocianato heksilo) biuretas	Odos jautr. 1 H317 Kvėp. takų jautr. 1 kat. H334	3-6
108-65-6	203-603-9	1-Metil-2-metoksietilacetatas	Degus skystis 3 kat. H226	<1
		Polikarboninių rūgščių esteriai	Odos dirg. 2 kat. H315	<1
868-77-9	212-782-2	2-Hidroksietilmetakrilatas	Odos dirg. 2 kat. H315 Odos jautr. 1 kat. H317 Akių dirg. 2 kat. H319	<1
80-62-6	201-297-1	Metilmetakrilatas	Degus skystis 2 kat. H225 Odos dirg. 2 kat. H315 Odos jautr. 1 kat. H317 STOT 3 kat. H335	<1
7447-41-8	231-212-3	Ličio chloridas	Ūmus toks. 4 kat. H302 Odos dirg. 2 kat. H315 Akių dirg. 2 kat. H319	<0,1
872-50-4	212-828-1	1-Metil-2-pirolidinas	Odos dirg. 2 kat. H315 Akių dirg. 2 kat. H319 STOT 3 kat. H335; Toks. Repr. 1B kat. H360	<1

Pilnas tekstas, susijęs su pavojingumo (H) ir rizikos (R) frazėmis pateikiamas 16.5. skirsnyje.

4 skirsnis. PIRMOSIOS PAGALBOS PRIEMONĖS

4.1. Pirmosios pagalbos priemonių aprašymas

Bendra informacija

Užterštus drabužius nusivilkti, prieš naudojant kitą kartą išplauti/ išvalyti naudojant atitinkamas plovimo/ valymo priemones. Pirmosios pagalbos darbuotojai turėtų atkreipti dėmesį ir į savo saugumą. Rekomenduojama naudoti asmenines apsaugos priemones teikiant pirmąją pagalbą nukentėjusiems. Teikiant pirmąją pagalbą vengti tiesioginio, ilgalaikio kontakto su produktu. Mišinio poveikio simptomai gali pasireikšti neiškart.
Kreipiantis į gydytoją, su savim turėti saugos duomenų lapą, etiketę arba paženklintą pakuotę.

Patekus ant odos: Patekus produktui ant odos, nuplauti tekančiu vandeniu, naudojant atitinkamas plovimo priemones (muilas, kūno prausiklis, kt.). Plovimui nenaudoti tirpiklių. Ilgalaikis, pastovus kontaktas su mišiniu gali sukelti odos džiūvimą arba skilinėjimą. Dirgina odą, gali sukelti alerginę odos reakciją. Atsiradus simptomams, kreiptis į odos gydytoją.
Nusirengti užterštus drabužius, nusiauti avalynę, nusiimti kitus užterštus ir/ar nešvarius daiktus, prieš vėl juos naudojant gerai nuvalyti ir/ar nuplauti/ išskalbti, naudojant atitinkamas valymo/ skalbimo priemones (skalbimo milteliai, valikliai, kt.).

Patekus į akis: Netrinti akių, palenkus galvą, plačiai atverti vokus ir nedelsiant gausiai praskalauti/praplauti vandeniu, taip pat po akių vokais. Esant galimybei išsiimti kontaktinius lęšius ir vėl praskalauti/ praplauti vandeniu. Skalauti/ plauti ne mažiau kaip 15 minučių. Nedelsiant susisiekti su profesiniu medicinos specialistu arba kreiptis į akių gydytoją.

Įkvėpus: Pasijutus blogai, išvesti nukentėjusį į gryną orą. Kūno padėtis turi būti tokia, kad būtų galima laisvai ir lengvai kvėpuoti. Pašalinti kvėpavimui trukdančius drabužius (skareles, kaklajuostes ir pan.). Produkto garai gali dirginti kvėpavimo takus, plaučius. Esant simptomams kreiptis į medikus.

Nurijus: Jei asmuo sąmoningas, praskalauti burną vandeniu, duoti gerti daug vandens. Jei žmogus vemia gulėdamas ant nugaros, paguldyti taip, kad neuždustų. Kreiptis į gydytoją.

4.2. Svarbiausi simptomai ir poveikis (ūmus ir uždelstas)
Akys: Akių dirginimas, paraudimas, ašarojimas, padidėjęs jautrumas šviesai, ragenos, tinklainės pažeidimai, akių skausmas, akies nervo pažeidimai, apakimas.
Nurijus: Pykinimas, galvos svaigimas, silpnumas, virškinamojo trakto dirginimas. Galimi skrandžio skausmai, viduriavimas. Centrinės nervų sistemos pažeidimai.
Oda: Dirginimas, paraudimas, perštėjimas, niežėjimas, suskeldėjimas, džiūvimas, išbėrimai, alerginės reakcijos, padidėjęs odos jautrumas.
Įkvėpus: Galvos svaigimas, pykinimas, bendras silpnumas, kosėjimas, apsunkintas kvėpavimas, astmos priepuoliai. Gleivinės ir viršutinių kvėpavimo takų dirginimas. Centrinės nervų sistemos pažeidimai.

4.3. Nurodymas apie bet kokios neatidėliotinos medicinos pagalbos ir specialaus gydymo reikalingumą: Gydymas simptominis, priežiūra reikalinga, galimas ilgalaikis/ tęstinis poveikis. Skrandžio plovimas, vidurius laisvinančios priemonės, medikamentų skyrimas.

5 skirsnis. PRIEŠGAISRINĖS PRIEMONĖS

5.1. Gaisro gesinimo priemonės

Gaisrui gesinti tinkamos priemonės: Sausi chemikalai, uždangalai, CO_2, smėlis, alkoholiui atsparios putos. Purškiamu vandeniu atvėsinkite ugnies paveiktą tarą.
Netinkamos priemonės: Stipri vandens srovė.

5.2. Specialūs medžiagos ar mišinio keliami pavojai: Produktas degus. Tirpiklių garai sunkesni už orą ir sklinda pažemę. Su oru gali sudaryti sprogstančius mišinius. Produkto sudėtyje yra tirpiklių, kurie degant gausiai rūksta tirštais dūmais. Gali užsidegti nuo kibirkščių, atviros liepsnos ir/ar įkaitusių paviršių. Liepsnoje įkaitusi tara gali išsilydyti/ sprogti. Gaisro metu išsiskiria anglies monoksidas, anglies dioksidas, kiti degimo produktai.

5.3. Rekomendacijos gaisrininkams
Specialiosios saugos priemonės: Degimo metu išsiskiria nuodingos dujos ir dūmai. Vengti įkvėpti susidariusių degimo produktų. Būtina dėvėti apsauginius drabužius ir naudoti kvėpavimo aparatą su oro tiekimu. Gaisrininkai privalo naudotis atitinkama apsaugos įranga ir autonominiu kvėpavimo aparatu (SCBA) su visa veidą dengiančią kauke, užtikrinančią teigiamą slėgį. Europos standartą EN 469 atitinkantys gaisrininkų drabužiai (įskaitant šalmus, apsauginius batus ir pirštines) užtikrins bazinį apsaugos lygį cheminių medžiagų avarijose.

6 skirsnis. AVARIJŲ LIKVIDAVIMO PRIEMONĖS

6.1. Asmens atsargumo priemonės, apsaugos priemonės ir skubios pagalbos procedūros

6.1.1. Neteikiantiems pagalbos darbuotojams: Naudoti asmenines apsaugos priemones, aprašytas 8 skirsnyje ir laikytis 7 skirsnio saugos reikalavimų.

6.1.2. Pagalbos teikėjams: Produktui išsiliejus sustabdyti darbus, evakuoti avarijos likvidavime nedalyvaujančius žmones. Pašalinti bet kokius galimus užsidegimo šaltinius. Gerai išvėdinti patalpas. Atkreipti dėmesį, kad garai sunkesni už orą ir sklinda pažeme. Neleisti susidaryti garų koncentracijai viršijančiai degumo/ sprogumo ribines vertes. Būtina pasirūpinti tinkamu/ adekvačiu ištraukiamuoju vėdinimu. Vengti tiesioginio produkto kontakto su oda, saugoti, kad nepatektų į akis, neįkvėpti. Naudoti kvėpavimo takus apsaugančias priemones, dėvėti atsparius apsauginius

drabužius, hermetiškus akinius (8 skirsnis). Nenaudoti kibirkštis sukeliančių įrankių. Imtis atsargumo priemonių, siekiant išvengti statinio krūvio/ iškrovos.

6.2. Ekologinės atsargumo priemonės: Neleisti patekti į kanalizaciją ir/ar paviršinius/gruntinius vandenis, drenažo sistemas. Vengti išsiliejimo į aplinką. Saugoti nuo pasklidimo dideliame plote.

6.3. Izoliavimo ir valymo procedūros ir priemonės: Sustabdyti išsiliejimą, išsiliejusį kiekį sugerti sausa žeme, smėliu arba kita nedegia absorbuojančia medžiaga (silikagelis, rūgščių rišamosios medžiagos) sudėti į tinkamą, pažymėtą, sandariai užsidarančia tarą ir pašalinti pagal šalies teisės aktų reikalavimus (13 skirsnis). Užterštus paviršius nuplauti vandeniu. Susidariusius valymo tirpalus surinkti. Pašalinti pagal teisės aktų reikalavimus.
Neleisti patekti į nutekamuosius vamzdžius, vandentakius, rūsius, kitas uždaras patalpas.
Produktui patekus į kanalizaciją ir/ar paviršinius/gruntinius vandenis, išsiliejus dideliais kiekiais ir/ar dideliam plote - informuoti atitinkamas institucijas.

6.4. Nuoroda į kitus skirsnius
Informacija apie saugų naudojimą ir sandėliavimą pateikiama 7 skirsnyje.
Informacija apie asmens saugos priemones pateikiama 8 skirsnyje.
Informacija apie medžiagos utilizavimą pateikiama 13 skirsnyje.

7 skirsnis. NAUDOJIMAS IR SANDĖLIAVIMAS

7.1. Su saugiu naudojimu susijusios atsargumo priemonės
7.1.1. Informacija dėl saugaus naudojimo:
Laikytis 8 skirsnyje nurodytų rekomendacijų.
Utilizuoti pagal 6.3 ir 13 skirsnių nurodymus.

Informacija dėl apsaugos nuo gaisro ir sprogimo: Laikyti vėsioje, sausoje vietoje, saugoti nuo karščio/šalčio poveikio, kibirkščių ir liepsnos. Saugoti nuo tiesioginių saulės spindulių. Gaisro atveju tarą vėsinti purškiant vandeniu. Gesintuvus laikyti lengvai prieinamose vietose. Nenaudoti kibirkštis sukeliančių įrankių. Talpyklas įžeminti. Neleisti susidaryti statiniam krūviui/ iškrovai.

Aerozolių ir dulkių susidarymo prevencijos priemonės: Vengti didelės dulkių/aerozolių, garų koncentracijos susidarymo ore. Užtikrinti, kad darbo vietoje būtų adekvatus tiekiamasis – ištraukiamasis vėdinimas. Naudoti tinkamas asmenines apsaugines priemones, nurodytas 8 skyriuje.

Aplinkos apsaugos priemonės: Neleisti patekti į kanalizaciją ir/ar paviršinius/gruntinius vandenis, drenažo sistemas, dirvožemį. Saugoti nuo pasklidimo sausumoje.

7.1.2. Informacija dėl darbo higienos: Naudojant nevalgyti, nerūkyti ir negerti. Rekomenduojama dėvėti apsauginius akinius. Mūvėti apsaugines pirštines ir drabužius, kad būtų išvengta sąlyčio su oda. Plauti rankas prieš pertraukas ir po darbo su produktu. Vengti kontakto su oda ir akimis. Neįkvėpti, nepraryti ir negerti.

7.2. Saugaus sandėliavimo sąlygos, įskaitant visus nesuderinamumus
Sandėliams ir talpoms taikomi reikalavimai: Sandėliuoti sandariai uždarytose talpyklose, sausoje, vėsioje ir vėdinamoje patalpoje, vaikams neprieinamoje vietoje, atokiau nuo maisto, gėrimų ir gyvulių pašarų. Vengti tiesioginių saulės spindulių, karščio šaltinių ir/ar užsidegimo židinių. Talpyklos turi būti įžemintos, pritaikytos atsargumo priemonės statinei iškrovai išvengti. Naudoti sprogimui atsparią elektros/vėdinimo/apšvietimo įrangą. Sandėliavimo vietoje, panaudojimui turi būti paruošta absorbcinė medžiaga įvykus produkto išsiliejimui. Sandėliavimo vietoje turi būti įrengtas tiekiamasis – ištraukiamasis vėdinimas, priešgaisrinė signalizacija. Nesandėliuoti aukštesnėje nei +40 ^{0}C temperatūroje. Talpos turi būti sandarios, atsparios tirpiklių poveikiui (rekomenduojamos metalinės).

Nuorodos dėl netinkamo laikymo vienoje bendroje saugykloje: Nelaikyti kartu su: sprogstamomis medžiagomis; suspaustomis dujomis, suskystintomis ir slėgyje ištirpintomis; lengvai užsiliepsnojančiais skysčiais ir kietomis medžiagomis; organiniais peroksidais ir kitomis oksiduojančiomis medžiagomis; medžiagomis, sąveikaujant su vandeniu išskiriančiomis degias dujas; šarminėmis ir ėsdinančiomis medžiagomis.

Kita informacija apie saugojimo sąlygas: Užtikrinti, kad neišsilietų ir nenutekėtų net ir nedidelis kiekis produkto. Likučių nepilti atgal į pakuotes, kad neužsiterštų produktas ir nesutrumpėtų galiojimo laikas.

7.3. Konkretus (-ūs) galutinio naudojimo būdas (-ai): Prieš naudojimą sumaišomas pagrindinis komponentas ir kietiklis. Maišymo santykis - 10:1. Po to perpilama į kitą indą ir dar kartą geria permaišoma. Skiedimui galima naudoti tirpiklį 646, butilacetatą, ksileną. Paruošto produkto naudojimo laikas – 6 – 8 val. Praėjus šiam laikui, produkto neskiesti ir nenaudoti. Aukštesnė temperatūra trumpina naudojimo laiką.
Dažyti teptuku arba purkšti. Dažyti ant sauso paviršiaus ir esant sausam orui. Nedažyti esant oro ir objekto temperatūrai žemesnei nei +5 ^{o}C ir per dideliam oro drėgnumui (>80 %). Nedažyti išorėje esant rasai, rūkui, lyjant.
Išeiga – 120g/m^2 dažant lygius paviršius vieną kartą.
Esant +20 ^{o}C oro temperatūrai ir 65 % drėgnumui – dulkių netraukia maždaug po 20 min., nelimpa po 2 val., galima uždažyti po 6 - 8 val., išdžiūsta per 16 - 24 val., plėvelė galutinai susiformuoja per 7 dienas.

8 skirsnis. POVEIKIO PREVENCIJA (ASMENS APSAUGA)

Naudojant apsaugines priemones (AP). turi būti įgyvendinamos papildomos priemonės: darbo trukmė (poveikio trukmė) turėtų atspindėti papildomą fiziologinį darbuotojo stresą dėl naudojamų AP. Be to, laikoma, kad, naudojant tam tikras AP, sumažėja darbuotojo gebėjimai naudoti įrankius ir bendrauti. Dėl šių priežasčių, darbuotojas turėtų būti: sveikas (ypač atsižvelgiant į sveikatos problemas, kurios gali turėti įtakos AP naudojimui) ir turi būti užtikrintas nepralaidumas/ sandarumas tarp kūno ir AP (atsižvelgiant į tokius veiksnius kaip randai, plaukuotumas ir kt.).
Darbdavys ir savarankiškai dirbantys asmenys teisiškai atsako už AP išdavimą ir valdymą, tinkamai jas naudojant darbo vietose. Todėl jie turėtų apibrėžti ir dokumentuoti tinkamą AP naudojimo politiką, įskaitant darbuotojų mokymą.

8.1. Kontrolės parametrai

Cheminė medžiaga		**Ribinis dydis**					
		Ilgalaikio poveikio ribinis dydis (IPRD)		**Trumpalaikio poveikio ribinis dydis (TPRD)**		**Neviršytinas ribinis dydis (NRD)**	
Pavadinimas	**CAS**	**mg/m3**	**ppm**	**mg/m3**	**ppm**	**mg/m3**	**ppm**
Ksilenas	1330-20-7	200	50	450	100		
N-butilacetatas	123-86-4	200		950			
Etilbenzenas	100-41-4	442	100	884	200		
Metilmetakrilatas	80-62-6	200	50	600	150		
Etilenglikolio metakrilo eteris	868-77-9	20					
N-metilpirolidonas	872-50-4	200	50	300	75		
Heksametilendiizocianatas	822-06-0	0,03	0,005			0,07	0,01
1-metoksi-2-propilacetatas	108-65-6	250	50	400	75		

Medžiagos pavadinimas	**CAS Nr.**	**ACGIH**	**OSHA**	**IPRV/TPRV**
Titano dioksidas	13463-67-7	10 mg/m^3 - TWA	15 mg/m^3 – TWA iš viso	5 mg/m^3

8.2. Poveikio kontrolė

8.2.1. Informacija apie techninės įrangos pritaikymą: Poveikis: darbo trukmė neribojama (iki 480 minučių per pamainą, 5 pamainos per savaitę). Darbo vietoje turi būti įrengta atitinkamas vėdinimas, užtikrinanti, kad koncentracija ore būtų mažesnė už leistinus ribinius poveikio dydžius. Pasirūpinti reguliaria darbo aplinkos oro kokybės kontrole. Rekomenduojama pasirūpinti, kad šalia darbo vietų būtų įranga akims/ rankoms plauti.

8.2.2. Bendrosios apsaugos ir higienos priemonės: Darbo metu, esant galimybei, rekomenduojama vengti tiesioginio kontakto su produktu. Rekomenduojama dėvėti asmenines apsaugos priemones. Nevalgyti, negerti, nerūkyti, darbo vietoje, kad produktas nepatektų ant odos, į burną ar akis. Prieš pertraukas ir po darbo privaloma nusiprausti naudojant

atitinkamas priemones (muilas, kt.). Baigus darbą nusirengti užterštus/ nešvarius drabužius, nusiauti batus, nusiimti akinius, kitus užterštus daiktus ir kruopščiai juos išvalyti/ išplauti atitinkamomis plovimo/ skalbimo priemonėmis (milteliai ar kt.) prieš juos naudojanti kitą kartą.

Akių/veido apsauginės priemonės

Dirbant su produktu nešioti hermetiškus apsauginius akinius, apsauginį skydelį (DIN EN 166). Saugotis, kad produktas nepatektų į akis.

Rankų apsauginės priemonės

Dėvėti nepralaidžias, atsparias dilimui ir šarmams/rūgštims apsaugines pirštines (DIN EN 374). Medžiaga, iš kurios pagamintos pirštinės, turi būti atspari produkto poveikiui. Tinkama medžiaga apsauginėms pirštinėms pagal LST EN 374-3: 2004 – fluorinta guma. Pirštinių storis turėtų būti daugiau nei 0.5 mm. Tinka tik kaip apsauga nuo tiškalų, trumpalaikių ekspozicijų atveju. Pirštines dėvėti atsižvelgiant į maksimalų dėvėjimo laikotarpį, medžiagos prasiskverbimo laiką, difuziją ir degradaciją. Tinkama medžiaga butilas (nitrilinė guma) – medžiagos storis 0,6 – 0,8 mm, prasiskverbimo laikas > 480 min. Suteptas apsaugines pirštines nedelsiant pakeisti. Rankų odai apsaugoti rekomenduojama naudoti riebius apsauginius kremus. Kremų netepti ant jau pažeistos odos.

Odos apsauga

Dėvėti visa pėdą dengiančius batus, drabužius ilgomis rankovėmis. Rekomenduojama dėvėti antistatinius apsauginius rūbus, (EN 1149) arba bent jau medvilninius, neįsielektrinančius darbo drabužius. Patartina naudoti odos apsauginius kremus, kurie apsaugo odą nuo ilgalaikio kontakto su produktu. Stengtis, kad produktas nepatektų į batus. Kūno apsaugos priemones pasirinkite atsižvelgiant į pavojingų medžiagų koncentraciją ir kiekį darbo vietoje.

Kvėpavimo takų apsauginės priemonės

Naudoti individualias kvėpavimo apsaugos priemones esant nepakankamam vėdinimui arba ilgalaikiam poveikiui. Naudoti kaukes arba puskaukes su filtru, apsaugančiu nuo organinių dujų, garų ar aerozolių (filtras P2, klasė A2 pagal LST EN 143), arba filtruojamąsias puskaukes su vožtuvais apsaugai nuo dujų (FFP2 pagal LST EN 149).

.

Apsauga nuo terminių pavojų: Netaikoma

8.2.3. Poveikio aplinkai kontrolė

Oras: Produkto dalelių poveikio aplinkos orui kontrolė turi būti atliekama vadovaujantis esama bendrąja dulkių dalelių emisijos skaičiavimo metodika ir nustatytais teisės aktais.

Vanduo: Neplauti produkto į nuotėkų sistemas, paviršinius/gruntinius vandenis, vandens drenažo sistemas.

Dirvožemis ir sausumos aplinka: Produkto poveikio sausumos aplinkai kontrolei nėra nustatyta jokių specialių parametrų ir/ar priemonių.

9 skirsnis. FIZINĖS IR CHEMINĖS SAVYBĖS

9.1. Informacija apie pagrindines fizines ir chemines savybes

Agregatinė būsena (kieta, skysta, dujinė):	Skystis.
Juslinės savybės (spalva, kvapas):	Balta arba spalvota, organinių tirpiklių kvapas
Vandenilio jonų koncentracijos vertė, pH:	Netaikoma

Virimo temperatūra ar temperatūrų intervalas, °C:	Nėra duomenų.
Degumas:	Degus.
Savaiminio užsiliepsnojimo temperatūra,°C	~ 270
Pliūpsnio temperatūra,°C:	Nėra duomenų
Sprogumo ribos:	Pagal n-butilacetatą:
Žemutinė tūrio %	Apatinė tūrio 1,2 %/ viršutinė tūrio 7,5 %;
Viršutinė, tūrio %:	Pagal ksileną: Apatinė tūrio 1,0 %/ viršutinė tūrio 8,0 %; Pagal etilbenzeną: Apatinė tūrio 1,0 %/ viršutinė tūrio 7,8 %.
Oksidavimosi savybės:	Netaikoma
Užšalimo /lydymosi temperatūra, °C	Nėra duomenų.
Garų slėgis, kPa:	Pagal n-butilacetatą apytikriai 12 hPa prie 20 °C.
Specifinė masė, tankis g/cm^3:	Nėra duomenų.
Tirpumas (vandenyje, riebaluose):	Vandenyje beveik netirpus. Tirpus eteriuose, anglies disulfide, etilo alkoholyje, etilo eteryje.
Pasiskirstymo koeficientas: (n-oktanolis vanduo)	Nėra duomenų.
Klampumas:	Nėra duomenų.
Garų specifinis tankis:	Sunkesni už orą.
Garavimo greitis:	Nėra duomenų.

9.2. Kita informacija: Netaikoma.

10 skirsnis. STABILUMAS IR REAKTINGUMAS

10.1. Reaktingumas: Stabilus rekomenduojamomis naudojimo ir saugojimo sąlygomis.

10.2. Cheminis stabilumas: Stabilus esant rekomenduojamoms naudojimo ir saugojimo sąlygoms.

10.3. Pavojingų reakcijų galimybė: Garai su oriu sudaro sprogius/degančius mišinius.

10.4. Vengtinos sąlygos: Drėgmė, užteršimas degiomis medžiagomis, šarmais, stipriomis rūgštimis, oksidatoriais, aukšta/žema temperatūra, karščio/šalčio šaltiniai, atvira ugnis, užšalimas.

10.5. Nesuderinamos medžiagos: Sprogstamosios medžiagos; suspaustos dujos, suskystintos ir slėgyje ištirpintos; lengvai užsiliepsnojantys skysčiai ir kietos medžiagos; organiniai peroksidai ir kitos oksiduojančios medžiagos; medžiagos, sąveikaujant su vandeniu išskiriančios degias dujas; šarminės ir ėsdinančios medžiagos.

10.6. Pavojingi skilimo produktai: Degimo produktai.

11 skirsnis. TOKSIKOLOGINĖ INFORMACIJA

11.1. Informacija apie toksinį poveikį
Ūmus toksiškumas:
Eksperimentiniai/skaičiuotini sudedamųjų dalių duomenys:

Medžiagos pavadinimas	CAS Nr.	Poveikis
Ksilenas	1330-20-7	LD50 *triušis (ant odos):* >2000 mg/kg LC50 *žiurkė (įkvėpus)*: 29,49 mg/ltr/4 val.
Etilbenzenas	100-41-4	LD50 *triušis (per odą):* 5000 mg/kg

N-butilacetatas	123-86-4	LC50 *žiurkė (įkvėpus):* 21 mg/ltr/4 val.
Titano dioksidas	13463-67-7	LD50 žiurkė (prarijus): >10000 mg/kg LD50 triušis (ant odos): >10000 mg/m3 LC50 žiurkė (įkvėpus): >6,82 mg/ltr/4 val.

Odos dirginimas/ėsdinimas (ardymas): Produktas klasifikuojama pagal nustatytus kriterijus kaip dirginantis odą.

Odos jautrinimas: Produktas klasifikuojama pagal nustatytus kriterijus kaip jautrinantis odą, gali sukelti alerginę reakciją.

Kvėpavimo takų jautrinimas: Produktas klasifikuojamas pagal nustatytus kriterijus kaip jautrinantis kvėpavimo takus, įkvėpus gali sukelti alerginę reakciją, astmos simptomus arba apsunkinti kvėpavimą.

Akių pažeidimas/dirginimas: Produktas klasifikuojamas pagal nustatytus kriterijus kaip smarkiai pažeidžiantis akis.

Mutageninis poveikis: Neklasifikuojama pagal nustatytus kriterijus.

Toksiškumas reprodukcijai: Neklasifikuojama pagal nustatytus kriterijus.

Kancerogeniškumas: Neklasifikuojama pagal nustatytus kriterijus.

Medžiagos pavadinimas	CAS Nr.	ACGIH	IARC	NTP	OSHA
Titano dioksidas	13463-67-7		2B – galimas kancerogenas žmogui		Įtrauktas

Pagal IARC titano dioksidui taikoma išlyga: „Nėra nustatytas neigiamas titano dioksido poveikis, kai jis naudojamas produktuose, kuriuose titano dioksidas jungiasi su kitomis medžiagomis, kaip pvz. dažuose“.

Pagal Reglamento (ES) Nr. 1272/2008 (CLP) VI priedą (suderintas klasifikavimas ir ženklinimas) titano dioksidas (CAS Nr. 13463-67-7) neklasifikuojamas kaip kancerogenas.

Toksiškumas vystymuisi: Neklasifikuojama pagal nustatytus kriterijus.

Specifinis toksiškumas konkrečiam organui (vienkartinis poveikis) STOT SE: Produktas klasifikuojamas pagal nustatytus kriterijus kaip galintis dirginti kvėpavimo takus ir galintis sukelti mieguistumą arba galvos svaigimą.

Specifinis toksiškumas konkrečiam organui (kartotinis poveikis) STOT RE: Neklasifikuojama pagal nustatytus kriterijus.

Aspiracijos pavojus: Produktas neklasifikuojamas pagal nustatytus kriterijus.

12 skirsnis: EKOLOGINĖ INFORMACIJA

12.1. Toksiškumas

Sudedamųjų mišinio dalių toksiškumas:

Ūmus toksiškumas dafnijoms, bestuburiams	**n-Butilacetatas** - EC_{50} – 73 mg/l Tyrimų rūšis: *Daphnia magna* (dafnija). Tikrinimo trukmė: 24 h
	Ksilenas - EC_{50} – 81 mg/l Tyrimų rūšis: *Daphnia magna* (dafnija). Tikrinimo trukmė: 24 h
	Etilbenzenas - EC_{50} – 1.8 mg/l Tyrimų rūšis: *Daphnia magna* (dafnija). Tikrinimo trukmė: 48 h
	Titano dioksidas: *Daphnia magna*, LC50 (48 val.) 100 mg/l; *Daphnia Pulex*, LC50 (48 val.) >10 mg/l; *Daphnia magna*, EC50 (48 cval.) >1000 mg/l; *Daphnia magna*, LC50 (48 val.) >500 mg/l; *Ceriodaphnia dubia*, LC50 (48 val.) >10 mg/l;
Ūmus toksiškumas bakterijoms	EC50 > 1.000 mg/l Patikrinta: aktyvuotas dumblas. **Panašaus produkto ekotoksiškumo tyrimų ataskaita**

Ūmus toksiškumas dumbliams	**n-Butilacetatas** - EC_{50} – 674 mg/l Patikrinta: *Scenedesmus quadricauda* (žalieji dumbliai). Tikrinimo trukmė: 72 h
	Ksilenas - EC_{50} – 110 mg/l Patikrinta: *Desmodesmus subspicatus* (žalieji dumbliai). Tikrinimo trukmė: 48 h
	Etilbenzenas - EC_{50} – 4.6 mg/l Patikrinta: *Pseudokirchneriella subcapitata* (žalieji dumbliai). Tikrinimo trukmė: 72 h
Ūmus toksiškumas žuvims	LC50 > 100 mg/l Tyrimų rūšis: *Danio rerio.* Tikrinimo trukmė: 96 h. **Panašaus produkto ekotoksiškumo tyrimų ataskaita.**
	Titano dioksidas: *Leuciscus idus*, LC50 (40val.) > 1000mg/l.; *Pimephales promelas*, LC50 (96 val.) >1000 mg/l; *Oncorhynchus mykiss*, LC50 (96 val.) >100 mg/l; *Oncorhynchus mykiss*, LC50 (14 d.) >1 mg/l; *Danio rerio*, LC50 (48 val.) >10 mg/l; *Cyprinodon variegatus*, LC50 (96 val.) >10000 mg/l.
Nuosėdų toksiškumas organizmams	**Titano dioksidas:** EC50/LC50 (jūrų vanduo) nuosėdose 14989 mg/kg nuosėdų. EC10/LC10 arba NOEC (gėlas vanduo) nuosėdose 100000 mg/kg nuosėdų
Toksiškumas dirvos mikrooragizmams	**Titano dioksidas:** Ilgalaikiai EC10/LC10 arba NOEC dirvožemio nariuotakojų: 1000 mg/kg dirvožemio bw (*Folsomina Candida*)
Toksiškumas sausumos augalams:	**Titano dioksidas:** Ilgalaikiai EC10/LC10 arba NOEC sausumos augalams: 100000 mg/kg dirvožemio bw *(Hordeum vulgare)*
Toksiškumas dirvos mikroorganizmams:	**Titano dioksidas:** Ilgalaikiai EC10/LC10 arba NOEC dirvožemio mikroorganizmams: 10000 mg/kg dirvožemio.
Toksiškumas vandens mikroorganizmams nuotekų valymo sistemose	**Titano dioksidas:** Ilgalaikiai EC10/LC10 arba NOEC dirvožemio mikroorganizmams: 1000 mg/l, bandymai atlikti su aktyvuotu dumblu.

12.2. Patvarumas ir skaidomumas:
n-butilacetatas – 90 % per 28 dienas, t. y. – lengvai skaidomas;
ksilenas – 24 – 51 % per 28 dienas, t. y. – nelengvai skaidomas;
etilbenzenas - ~ 45 % - vidutiniškai skaidomas.

12.3. Bioakumuliacijos potencialas: Bioakumuliacijos potencialas nenustatytas.

12.4. Judumas dirvožemyje: Judumas dirvožemyje nenustatytas.

12.5. PBT IR vPvB vertinimo rezultatai: Netaikoma
12.6. Kitas nepageidaujamas poveikis: Netaikoma.

13 skirsnis. ATLIEKŲ TVARKYMAS

13.1. Atliekų tvarkymo metodai
Negalima šalinti į nuotėkų sistemas, paviršinius/gruntinius vandenis, vandens drenažo sistemas. Negalima šalinti kaip buitinių atliekų.

Produkto atliekos tvarkomos kaip pavojingos atliekos pagal nacionalinius reikalavimus ir vietos valdžios patvirtintas taisykles. Tvarkant atliekas, būtina įvertinti jų pavojingumą ir imtis atitinkamu saugos priemonių, pasirūpinti produkto ženklinimu ir informacija. Sandėliuoti talpas ir perduoti licencijuotiems perdirbėjams pagal galiojančias Atliekų tvarkymo taisykles.
Skystų atliekų tvarkymo kodas: **08 01 11**
Pastaba: kodai priskiriami remiantis bendrais produkto panaudojimo atvejais ir gali būti nesusiję su teršalais, kurie susidaro tikrojo naudojimo metu. Tam, kad priskirtų tinkamą atliekų šalinimo kodą, atliekų gamintojai turi įvertinti tikrąjį procesą, kurio metu susidarė atliekos, ir jo teršalus.

Užteršta pakuotė.
Visiškai ištuštinti pakuotę ir utilizuoti vadovaujantis galiojančiais teisės aktais (Atliekų tvarkymo taisyklės, EWC). Pakuotės atliekų tvarkymo kodas **15 01 04**.
Įspėjimas: tuščiose talpyklose gali būti medžiagų likučių, kurie yra pavojingi. Neturėdami tinkamų nurodymų nebandykite iš naujo pripildyti arba valyti talpyklų. Tuščios talpyklos turi būti pakartotinai panaudotos, perdirbtos grąžinamuoju būdu, pašalintos arba atiduotos rangovui, kuris atlieka tokius darbus ir turi atitinkamą licenciją, išduotą pagal galiojančius teisės aktus. Saugoti talpyklas nuo per didelio slėgio, nepjaustyti jų, nevirinti, nelituoti, negręžti, nešlifuoti ir nelaikyti jų karštai. Saugoti nuo liepsnos, kibirkščių, statinės elektros bei kitų degimo šaltinių.

14 skirsnis. INFORMACIJA APIE GABENIMĄ

Produktui taikomi pavojingų krovinių vežimo (IMDG, IATA, ADR/RID) reikalavimai ir klasifikacija.

		ADR – sausumos keliai RID – geležinkelių keliai	ADNR – Vandens keliai IMDG – Jūrų keliai	IATA – oro keliai
14.1.	**JT numeris**	1263	1263	1263
14.2.	**Teisingas krovinio pavadinimas**	Acrylex PUR	Acrylex PUR	Acrylex PUR
14.3.	**Gabenimo pavojingumo klasė**	3	3	3
14.4	**Pakuotės grupė**	III	III	III
14.5.	**Ženklinimas**	Degi	Degi	Degi

14.6. Nesupakuotų krovinių vežimas pagal MARPOL73/78 II priedą ir IBC kodeksą: Netaikoma.

15 skirsnis. INFORMACIJA APIE REGLAMENTAVIMĄ

15.1. Su konkrečia medžiaga ar mišiniu susiję saugos, sveikatos ir aplinkos teisės aktai
2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (Europos Sąjungos oficialusis leidinys Nr. L 396, 2006-12-30, klaidų ištaisymas – Nr. L 136/3, 2007-5-29);
2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies pakeičiantis ir panaikinantis direktyvas 67/548/EEC ir 1999/45/EC bei Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (REACH) (Europos Sąjungos oficialusis leidinys Nr. L 353, 2008-12-31;
Higienos norma H23 „Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribiniai dydžiai. Matavimo ir poveikio vertinimo bendrieji reikalavimai“;
Higienos norma HN 36 „Draudžiamos ir ribojamos medžiagos“;
„Darbuotojų apsaugos nuo cheminių veiksnių darbe ir darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis nuostatai“;
„Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas“;
„Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakavimo atliekų tvarkymo įstatymas“;
„Atliekų tvarkymo taisyklės“;
Europos sutartis dėl pavojingų krovinių tarptautinio vežimo keliais (ADR);
Europos sutartis dėl pavojingų krovinių tarptautinio vežimo vandens keliais (IMDG);
Europos sutartis dėl pavojingų krovinių tarptautinio vežimo oro keliais (IATA);
Europos atliekų katalogas (EWC);
Informacijai keliamų reikalavimų ir cheminės saugos vertinimo rekomendacijos R.12 skyrius. Naudojimo aprašų sistema.

15.2. Cheminės saugos vertinimas: Pagal REACH reglamento 14 straipsnį cheminės saugos vertinimas neatliktas.

16 skirsnis. KITA INFORMACIJA

16.1. Nuorodos į pakeitimus

Pateikta informacija atitinka REACH reglamentą Nr. 1907/2006EB su reglamento Nr. 453/2010 pakeitimais.
Peržiūrėta: 2014-05-12
Versija: 2

16.2. Nustatyti naudojimo būdai, naudojimo aprašymas ir kategorijos

Naudojimo aprašų sistema:

Naudojimo sektoriaus (SU) aprašas

SU3	Pramoninis naudojimas: atskirų medžiagų arba mišiniuose (preparatuose) naudojimas pramonės gamybos vietose
SU21	Naudotojams: privatus būstas (= plačioji visuomenė = vartotojai)
SU22	Profesionalus naudojimas: viešoji erdvė (administracija, švietimas, pramogos, paslaugos, amatininkai)

Cheminių produktų kategorijų (PC) aprašas

PC9a	Dangos ir dažai, skiedikliai, dažų nuėmėjai
PC26	Popieriaus ir lentų dažai, apdailos ir impregnavimo produktai: įskaitant baliklius ir kitokias apdirbimo pagalbines priemones.

Proceso kategorijų (PROC) aprašas

PROC7	Purškimas pramoninėje aplinkoje	Išsklaidymo ore metodai Purškimas ant paviršiaus: dangos, klijai, poliruokliai ir (arba) valikliai, oro priežiūros produktai, šlifavimas smėlio srove. Cheminės medžiagos gali būti įkvepiamos aerozolių pavidalu. Aerozolio dalelių energijai gali reikėti pažangių poveikio valdymo priemonių, dengimo atveju, išpurškus per daug, gali susidaryti vandenys, susimaišę su atliekomis, ir atliekos.
PROC10	Klijų ir kitų dangų tepimas voleliu ar teptuku	Mažos energijos paskirstymas, pavyzdžiui, dangos. Įskaitant paviršių valymą. Cheminės medžiagos gali būti įkvepiamos kaip garai, oda gali kontaktuoti su lašeliais, purslais, dirbama su šluostėmis ir apdorotais paviršiais
PROC11	Purškimas negamybinėje aplinkoje arba ne gamybos tikslais	Išsklaidymo ore metodai Purškimas ant paviršiaus: dangos, klijai, poliruokliai ir (arba) valikliai, oro priežiūros produktai, šlifavimas smėlio srove. Cheminės medžiagos gali būti įkvepiamos aerozolių pavidalu. Aerozolio dalelių energijai gali reikėti pažangių poveikio valdymo priemonių.
PROC13	Gaminių apdorojimas panardinant ir pilant	Panardinimo operacijos Medžiagų apdorojimas panardinant, pilant, įmerkiant, mirkant, išplaunant arba įplaunant medžiagas, įskaitant dervos tipo matricos formavimą šaltuoju būdu. Įtraukiamas apdorotų objektų tvarkymas (pvz., po dažymo, nikeliavimo). Medžiagos ant paviršiaus pernešamos taikant mažos energijos metodus, pvz., panardinant gaminį į vonią arba pilant preparatą ant paviršiaus.
PROC19	Rankinis maišymas, artimas kontaktas, naudojant tik individualios saugos priemones	Taikoma profesijoms, kurių specialistai artimai ir sąmoningai kontaktuoja su cheminėmis medžiagomis be specifinių poveikio kontrolės priemonių, išskyrus individualias saugos priemones.

Išsiskyrimo į aplinką kategorijų (ERC) aprašas

ERC2	Mišinių (preparatų) ruošimas	Cheminių medžiagų maišymas iš jų gaminant (cheminius) preparatus

		visų tipų mišinių (preparatų) ruošimo pramonės sektoriuose, pvz. dažai ir „pasidaryk pats“ tipo produktai, pigmentinė pasta, kuras, buities produktai (valikliai), tepalai ir t. t.
ERC4	Apdirbimo pagalbinių priemonių, netampančių sudedamosiomis gaminių dalimis, pramoninis naudojimas pramonės procesuose ar produktuose	Apdirbimo pagalbinių priemonių naudojimas nepertraukiamuose pramonės procesuose arba periodinės gamybos procesuose, naudojant specialią arba universalią įrangą, kontroliuojamą techninėmis priemonėmis arba valdomą rankiniu būdu. Pvz., cheminėse reakcijose naudojami tirpikliai ar jų „naudojimas“ dažant dažais, tepalai skysčiuose, kurie naudojami apdirbant metalus, stingimą stabdančios medžiagos formuojant ar liejant polimerus.
ERC6b	Reaguojančių apdirbimo pagalbinių priemonių pramoninis naudojimas	Pramoninis reaguojančių apdirbimo pagalbinių priemonių naudojimas nepertraukiamuose pramoniniuose procesuose arba periodinėje gamyboje naudojant specialią arba universalią įrangą, kontroliuojamą techninėmis priemonėmis arba valdomą rankiniu būdu. Pvz., balinimo priemonių naudojimas popieriaus pramonėje
ERC8a	Plačiai paplitęs pagalbinių apdirbimo priemonių naudojimas uždarose patalpose, atvirose sistemose	Pagalbinių apdirbimo priemonių naudojimas uždarose patalpose: naudoja plačioji visuomenė ar profesionalus naudojimas. Naudojimas (paprastai) reiškia tiesioginį priemonės išsiskyrimą į aplinką, nuotekų sistemą, pvz., skalbimo miltelių išsiskyrimas skalbiant drabužius, skalbimo mašinų skysčiai, tualetų valymo priemonės, automobilių ir dviračių priežiūros priemonės (poliruokliai, tepalai, ledo šalinimo (tirpinimo) priemonės), dažuose ir klijuose esantys tirpikliai ar kvepalai ir aerozolio propelentai esantys oro gaivinimo priemonėse.
ERC8b	Plačiai paplitęs reaguojančių cheminių medžiagų naudojimas uždarose patalpose, atvirose sistemose	Reaguojančių cheminių medžiagų naudojimas uždarose patalpose: naudoja plačioji visuomenė ar profesionalus naudojimas. Naudojimas (paprastai) reiškia tiesioginius išsiskyrimus į aplinką, pvz., natrio hipochloritas tualetų valikliuose, balinimo priemonės audinių skalbimo priemonėse, vandenilio peroksidas dantų priežiūros produktuose.
ERC8d	Plačiai paplitęs pagalbinių apdirbimo priemonių naudojimas atvirame ore, atvirose sistemose	Pagalbinių apdirbimo priemonių naudojimas atvirame ore; naudoja plačioji visuomenė arba profesionalus naudojimas. Naudojimas (paprastai) reiškia tiesioginius išsiskyrimus į aplinką, pvz., automobilių ir dviračių priežiūros produktai (poliruokliai, tepalai, ledo šalinimo (tirpinimo) priemonės, plovikliai), tirpikliai dažuose ir klijuose.
ERC8e	Plačiai paplitęs reaguojančių cheminių medžiagų naudojimas atvirame ore, atvirose sistemose	Reaguojančių cheminių medžiagų naudojimas atvirame ore; naudoja plačioji visuomenė arba profesionalus naudojimas. Naudojimas (paprastai) reiškia tiesioginius išsiskyrimus į aplinką, pvz., natrio hipochlorito arba vandenilio peroksido naudojimas paviršiui valyti (statybinės medžiagos).

16.3. Santrumpos ir akronimai

ACGIH - Amerikos vyriausybinių pramoninių higienistų konfederacija
ADR/RID - Europos sutartis dėl pavojingų krovinių tarptautinio vežimo keliais/geležinkeliais
AP - Apsauginės priemonės
CAS - Cheminių medžiagų santrumpų tarnyba
CLP - Klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo reglamentas; Reglamentas (EB) Nr. 1272/2008
DNEL - Išvestinė ribinė poveikio nesukelianti vertė
EC50 - Medžiagos efektyvioji koncentracija, kurios poveikis atitinka 50 % maksimalios reakcijos
ECHA - Europos cheminių medžiagų agentūra
EINECS - Europos esamų komercinių cheminių medžiagų sąrašas
EWC - Europos atliekų katalogas
ERC - Išsiskyrimo į aplinką kategorija
H&S - Sauga ir sveikata
IARC - Tarptautinė vėžio tyrimų agentūra

IATA - Tarptautinė oro transporto asociacija
IMDG - Tarptautinis pavojingų krovinių vežimo jūra kodeksas
IPRD - Ilgalaikio poveikio ribinis dydis
LC50 - Mirtina koncentracija 50 proc. tirtos populiacijos
LOJ - Lakieji organiniai junginiai
MEASE - Medžiagų poveikio vertinimas ir įvertinimas
MS - Valstybės narės
NTP - Nacionalinė toksiškumo programa
N/E - Neįtraukta
OELV - Ribinė vertė darbo aplinkoje
OSHA - Saugos ir sveikatos darbe agentūra
PBT - Patvari, bioakumuliacinė ir toksiška
PNEC - Prognozuojama poveikio nesukelianti koncentracija
PROC - Proceso kategorija
PC - Cheminio produkto kategorija
RE - Pakartotinis poveikis
REACH - Cheminių medžiagų registracija, įvertinimas, autorizacija ir apribojimai, Reglamentas (EB) Nr. 1907/2006
SCOEL - Cheminių veiksnių poveikio darbe mokslo komitetas
SDL - Saugos duomenų lapas
SE - Vienkartinis poveikis
STP - Nuotekų valymo įrenginiai
SU - Naudojimo sektorius
STOT - Specifinis toksiškumas konkrečiam organui
TLV–TWA - Slenkstinė ribinė vertė – vidutinė vertė per laiko intervalą
TPRD - Trumpalaikio poveikio ribinis dydis
VLE–MP - Poveikio ribinė vertė - vidutinė vertė mg/m^3 oro
vPvB - Labai patvari ir didelės bioakumuliacijos

16.4. Naudoti šaltiniai

Epidemiological assessment of the occurrence of allergic dermatitis in workers in the construction industry, NIOH, page 11, 2003.

U.S. EPA, Short-term Methods for Estimating the Chronic Toxicity of Effluents and Receiving Waters to Freshwater Organisms, 3rd ed. EPA/600/7-91/002, Environmental Monitoring and Support Laboratory, U.S. EPA, Cincinnati, OH (1994a) and 4th ed. EPA-821-R-02-013, US EPA, Office of Water, Washington D.C. (2002).

U.S. EPA, Methods for Measuring the Acute Toxicity of Effluents and Receiving Waters to Freshwater and Marine Organisms, 4th ed. EPA/600/4-90/027F, Environmental Monitoring and Support Laboratory, U.S. EPA, Cincinnati, OH (1993) and 5th ed. EPA-821-R-02-012, US EPA, Office of Water, Washington D.C. (2002).

Environmental Impact of Construction and Repair Materials on Surface and Ground Waters. Summary of Methodology, Laboratory Results, and Model Development. NCHRP report 448, National Academy Press, Washington, D.C., 2001.

MEASE, Metals estimation and assessment of substance exposure, EBRC Consulting GmbH for Eurometaux, http://www.ebrc.de/ebrc/ebrc-mease.php.

http://www.infochema.lt
http://esis.jrc.ec.europa.eu/
http://echa.europa.eu
http://chemija.gamta.lt/cms/index
http://www.gamtostyrimai.lt/lt/pages/view/?id=2

Europos cheminių medžiagų biuro (ECB), Europos cheminių medžiagų agentūros (ECHA), Švedijos cheminių medžiagų agentūros (KemI), Tarptautinės darbo organizacijos (ILO), TOXNET duomenų bazių pateikti duomenys.

16.5. Visos susijusios pavojingumo frazės (H) ir rizikos frazės (R), pavojaus simboliai ir piktogramos

16.5.1. Pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008 (CLP)
Visų pavojingumo frazių (H) nurodytų 2 ir 3 skirsniuose pilnas tekstas:

Labai degūs skystis ir garai, 2 pavojaus kategorija	H225	Labai degūs skystis ir garai
Degūs skystis ir garai, 3 pavojaus kategorija	H226	Degūs skystis ir garai
Ūmus toksiškumas, 4 pavojaus kategorija	H302	Kenksminga prarijus
Aspiracijos pavojus, 1 pavojaus kategorija	H304	Prarijus ir patekus į kvėpavimo takus, gali sukelti mirtį
Ūmus toksiškumas, 3 pavojaus kategorija	H311	Toksiška susilietus su oda
Ūmus toksiškumas, 4 pavojaus kategorija	H312	Kenksminga susilietus su oda
Odos ėsdinimas, 1B pavojaus kategorija	H314	Smarkiai nudeginą odą ir pažeidžia akis
Odos dirginimas, 2 pavojaus kategorija	H315	Dirgina odą
Odos jautrinimas, 1 pavojaus kategorija	H317	Gali sukelti alerginę odos reakciją
Akių pažeidimas, 1 pavojaus kategorija	H318	Smarkiai pažeidžia akis
Akių dirginimas, 2 pavojaus kategorija	H319	Sukelia smarkų akių dirginimą
Ūmus toksiškumas, 3 pavojaus kategorija	H331	Toksiška įkvėpus
Ūmus toksiškumas, 4 pavojaus kategorija	H332	Kenksminga įkvėpus
Kvėpavimo takų jautrinimas, 1 pavojaus kategorija	H334	Įkvėpus gali sukelti alerginę reakciją, astmos simptomus arba apsunkinti kvėpavimą
Specifinis toksiškumas konkrečiam organui (vienkartinis poveikis), 3 pavojaus kategorija	H335	Gali dirginti kvėpavimo takus
Specifinis toksiškumas konkrečiam organui (vienkartinis poveikis), 3 pavojaus kategorija	H336	Gali sukelti mieguistumą arba galvos svaigimą
Toksiška reprodukcijai 1B pavojaus kategorija	H360	Gali pakenkti vaisingumui arba negimusiam vaikui
Toksiška reprodukcijai, 2 pavojaus kategorija	H361	Įtariama, kad gali sukelti genetinius defektus
Specifinis toksiškumas konkrečiam organui (kartotinis poveikis), 2 pavojaus kategorija	H373	Gali pakenkti organams, jeigu medžiaga veikia ilgai arba kartotinai
Ūmus toksiškumas vandens aplinkai, 1 pavojaus kategorija	H400	Labai toksiška vandens organizmams
Lėtinis toksiškumas vandens aplinkai, 1 pavojaus kategorija	H410	Labai toksiška vandens organizmams, sukelia ilgalaikius pakitimus

Atsargumo frazių pilnas tekstas:
Atsargumo frazės:
P101 Jei reikalinga gydytojo konsultacija, su savimi turėkite produkto talpyklą arba jo etiketę;
P102 Laikyti vaikams neprieinamoje vietoje;
P103 Prieš naudojimą perskaityti etiketę;
P210 Laikyti atokiau nuo šilumos šaltinių/žiežirbų/atviros liepsnos/karštų paviršių. – Nerūkyti;
P233 Talpyklą laikyti sandariai uždarytą;
P240 Įžeminti/įtvirtinti talpyklą ir priėmimo įrangą.
P241 Naudoti sprogimui atsparią elektros/vėdinimo/apšvietimo įrangą.
P242 Naudoti tik kibirkščių nekeliančius įrankius.
P243 Imtis atsargumo priemonių statinei iškrovai išvengti.
P261 Stengtis neįkvėpti dulkių/dūmų/dujų/rūko/garų/aerozolio.
P270 Naudojant šį produktą, nevalgyti, negerti ir nerūkyti;
P271 Naudoti tik lauke arba gerai vėdinamoje patalpoje.
P272 Užterštų darbo drabužių negalima išnešti iš darbo vietos.
P280 Mūvėti apsaugines pirštines/dėvėti apsauginius drabužius/naudoti akių (veido) apsaugos priemones.
P285 Esant nepakankamam vėdinimui, naudoti kvėpavimo takų apsaugos priemones.
P309+P310 Esant sąlyčiui arba blogai pasijutus: Nedelsiant skambinti į APSINUODIJIMŲ KONTROLĖS IR INFORMACIJOS BIURĄ arba kreiptis į gydytoją.
P362 Nusivilkti užterštus drabužius ir išskalbti prieš vėl juos apsivelkant.

P303+P361+P353 PATEKUS ANT ODOS (arba plaukų): Nedelsiant nuvilkti/pašalinti visus užterštus drabužius. Odą nuplauti vandeniu/čiurkšle.
P304+P340 ĮKVĖPUS: Išnešti nukentėjusįjį į gryną orą; jam būtina ramybė ir padėtis, leidžianti laisvai kvėpuoti.
P305+P351+P338 PATEKUS Į AKIS: Kelias minutes atsargiai plauti vandeniu. Išimti kontaktinius lęšius, jeigu jie yra, ir jeigu lengvai galima tai padaryti. Toliau plauti akis.
P333+P313 Jeigu sudirginama oda arba ją išberia: kreiptis į gydytoją.
P342+P311 Jeigu pasireiškia respiraciniai simptomai: skambinti į APSINUODIJIMŲ KONTROLĖS IR INFORMACIJOS BIURĄ arba kreiptis į gydytoją.
P403+P233 Laikyti gerai vėdinamoje vietoje. Talpyklą laikyti sandariai uždarytą.
P501 Turinį/talpyklą išmesti laikantis teisės aktais nustatytų reikalavimų

Papildomos informacijos pilnas tekstas:
EUH401 Siekiant išvengti žmonių sveikatai ir aplinkai keliamos rizikos, būtina vykdyti naudojimo instrukcijos nurodymus.
EUH066 Pakartotinis poveikis gali sukleti odos džiūvimą arba skilinėjimą

16.6. Atsakomybę ribojanti sąlyga
Šiame saugos duomenų lape pateikti duomenys turi būti prieinami visiems, kurių darbas yra susijęs su dažais. Informacija, pateikta šiame saugos duomenų lape, atitinka galiojančius teisinius norminius aktus. Duomenys atitinka mūsų turimas žinias ir yra skirti apibūdinti cheminį produktą saugos ir sveikatos darbe, aplinkos apsaugos aspektais. Saugos duomenų lapo informacija bus papildyta atsiradus naujų duomenų apie cheminės medžiagos, preparato poveikį sveikatai ir aplinkai, apie prevencijos priemones pavojams sumažinti arba jiems visiškai išvengti.
Įmonė pasilieka teisę be atskiro pranešimo keisti ir papildyti informaciją. Bet koks esminės informacijos pakeitimas lydimas saugos duomenų lapų peržiūrėjimo ir naujos versijos pateikimo. Saugos duomenų lape pateikta informacija neatskleidžia kitų specifinių produkto savybių. Šiame saugos duomenų lape pateiktos techninės charakteristikos nėra produkto kokybės reikalavimai ir negali būti kokių nors teisinių pretenzijų pagrindas. Sumaišius bet kokias produkto sudedamąsias dalis, įvertinami kiekvienos dalies pavojingi komponentai. Šis saugos duomenų lapas paruoštas remiantis produkto sudedamųjų dalių gamintojų saugos duomenų lapais, charakteringomis jų saugos taisyklėmis, internetiniais duomenimis.

Rengėjas: Viktoras Šeškauskas, cheminių medžiagų ir asbesto saugaus tvarkymo ekspertas
+370 618 74567, *viktoras.seskauskas@gmail.com*